Redactiunea, Administrațiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L, Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. si 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi insertiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 232. Braşovŭ, Vinerĭ 21 Octomvrie (2 Noemvrie) 1888.

Braşovŭ, 20 Octomvrie v.

Noulŭ ministru unguroscŭ de culte şi instrucțiune contele Albin Csaky a şi începutŭ a da semne de viețǎ.

Mulțĭ, fórte mulțĭ şi cu deosebire naționalitățile nemaghiare vorŭ fi avêndŭ curiositatea sĕ afle, în ce ape se scaldă urmaşulŭ rĕposatului Trefort.

Abia deprinsŭ póte cu fotoliulŭ ministerialŭ, noulŭ ministru unguroscŭ dela culte şi instrucțiune şĭ-a deschisŭ gura şi lăsândŭ frêu liberŭ graiului, n'a pregetatŭ a da sĕ se'nțelégă, că nu se va deosebi întru nimicŭ în faptele şi actele sale de predecesorulŭ sĕu, ba cu putință e sĕ dovedéscă că este şi mai cu fêrfoiu.

Ocasiunea de a face o declarațiune în ințelesulŭ acesta i-a dat'o reuniunea de maghiarisare, care printr'o deputațiune a încercatŭ sĕ pipăe pulsulŭ inimei noului ministru, că óre bate totŭ aşa de unguresce ca a rĕposatului ministru nemaghiarŭ.

Deputațiunea nu s'a înşelatŭ şi convingerea cu care s'a despărțitŭ de noulŭ ministru n'a pututŭ fi alta, decâtŭ că reuniunea de maghiarisare póte conta pe sprijinulŭ lui, căcĭ spusu-i-a ministrulŭ Csaky, că va avé *deosebită grijă*, amĕsuratŭ nouei sale posițiunĭ, *pentru întărirea maghiarimei*.

Noi din parte-ne o spunemŭ curatŭ că nicĭ nu ne aşteptamŭ sĕ vedemŭ pe urmaşulŭ lui Trefort bătândŭ alte potecĭ decâtŭ cele bătute de predecesorulŭ sĕu, nu ne aşteptamŭ sĕ nu'lŭ vedemŭ continuândŭ a merge mai departe pe căile ce şi-le alesese acesta.

Intrebarea e, că pe a cui socotélă se póte întări maghiarismulŭ?

După cele întêmplate până acum, după tóte faptele guvernului, după tóte legile dietei, după întrega purtare a partidelorŭ politice unguresci, a presei şi a reuniunilorŭ unguresci poreclite în derisiune *culturale*, în fine după tótă procederea organelorŭ guvernului şi a potopului de agitatorĭ ungurĭ în comitate şi în comune, doveditŭ e că întărirea maghiarimei numai şi numai în socotéla şi în paguba naționalitățilorŭ nemaghiare se póte îndeplinì, făcêndu-se felŭ de felŭ de încercărĭ pe față şi pe ascunsŭ, ca sĕ li-se ia acestora posibilitatea de a progresa şi a-se cultiva neîmpedecate în spiritŭ naționalŭ.

Dér în ajutorulŭ acestei afirmațiunĭ ne vine şi fóia unguréscă „Kolozsvar“ dela 29 Octomvre, sporindu-ne dovedile. Reptila bugetară din Cluşiu, luândŭ actŭ de declarațiunea ministrului, cere ca elŭ sĕ pórte o *politică culturală specificŭ maghiară*, şi că ce anume înțelege ea prin acésta, ne spune în următórele cuvinte:

Maxima din timpulŭ luptelorŭ religióse *cujus regio ejus religio* esistă şi luptă şi adĭ modificată în *cujus regio ejus natio*, şi statulŭ, care nu 'nțelege acésta, o învață perindŭ. Națiunea nu este altceva, decâtŭ omenire concretă. După debutulŭ miniştrilorŭ de culte, carĭ au urmatŭ învĕțăturile generale ale omenirii, ajungemŭ acuma la aplicarea lorŭ concretă şi sĕ dea cerulŭ ca contele Albin Csaky sĕ fiă — ceea ce credemŭ şi aşteptămŭ — după unŭ cosmopolitŭ genialŭ doctrinarŭ unŭ mărinimosŭ *patriot practicŭ*.

Cu alte cuvinte, „practicii patriotĭ“ dela fóia cluşiană ḑicŭ, că ce-a fostŭ şi ce s'a făcutŭ până acum nu e nimicŭ, Trefort şi predecesorii sĕi au fostŭ pré cosmopolițĭ, pré s'au ținutŭ de doctrinele generale ale omenirei; de acum înainte are sĕ fiă lupta, punêndu-se în practică acele doctrine, cum crede şi aştéptă fóia unguréscă, prin „practiculŭ şi mărinimosulŭ patriotŭ“ dela culte; ér acéstă punere în practică constă în a impune celorŭ aprópe douĕspre-ḑece milióne de Nemaghiarĭ națiunea *cujus-reyio* şi prin ea naționalitatea aceleia.

Trebue sĕ-şĭ esprime omulŭ în grijirea de starea psichologică a foii bugetare unguresci din Cluşŭ, când vede că nu-şĭ dă sémă de ceea ce scrie, că nu ține sémă nicĭ de faptulŭ că Ungaria şi Transilvania nu suntŭ numai maghiare, nici de învĕțăturile istoriei. Punêndu-se în practică maxima luptolor religióse, în modificarea „practicilorŭ patriotĭ“, se deslănțuescŭ lupte grele, la ale cărorŭ urmărĭ nu s'a gânditŭ fóia ungurescă.

Dér orĭ care ar fi aplicarea doctrinelorŭ premergĕtorilorŭ mintstrului Csaky, practicate dealtmintrelea şi de predecesorulŭ sĕu cu destulă furiă, urmările nu pot fi decâtŭ cele ce le-a avutŭ punerea în practică a maximei luptelorŭ religióse, la care se provócă fóia ungurescă: libertatea şi egalitatea de dreptŭ.

Infrățire ruso-francesă.

Consiliulŭ comunalŭ din Cherbourg a arangeatŭ o representațiune de gală şi unŭ prânḑŭ în onórea oficerilorŭ de pe corăbiile rusescĭ Korniloff, Nachimoff şi Kreitzer, carĭ se aflau ancorate în portŭ. La acéstă serbare au asistatŭ şi soldațĭ ruşĭ şi francesĭ. Musica militară a corăbiei Nachimoff a datŭ unŭ concertŭ şi a cântatŭ „Marseillaisa“. Comercianții călĕtorĭ, aflătorĭ în Cherbourg, au datŭ musicanțilorŭ ruşĭ unŭ prânḑŭ în Café du Louvre. Pe la órele 8 séra o musică militară francesă a cântatŭ înaintea teatrului imnulŭ rusescŭ. Oficerilorŭ li s'a făcutŭ o primire dintre cele mai strălucite.

Soldații şi matroḑii au ținutŭ o adevĕrată sĕrbătóre de înfrățire, ér mulțimea ura mereu pentru Francia şi Rusia. Cu ocasiunea prânḑului, primarul a ridicat un toastŭ pentru unirea ambelorŭ popóre, prefectulŭ a bĕutŭ pentru marina rusescă, generalulŭ Zurlinden pentru armata rusescă şi în urmă comandantulŭ Nachimoff a rĕspunsŭ urândŭ pentru preşedintele republicei şi pentru armata şi marina francesă. Musica regimentului I de infanterie marină a cântatŭ apoi imnulŭ rusescŭ. Serbarea s'a terminatŭ pe la órele 2 după meḑulŭ nopței în ovațiunĭ şi urale entusiaste.

Reforme militare în Rusia.

„Staaten-Correspondenz“ din Berlinŭ primesce din Petersburgŭ următórea scrisóre:

Este vorba, ca postulŭ de comandantŭ militarŭ în districtulŭ Charkov, devenitŭ vacantŭ prin chemarea adjutantului generalŭ F. F. Radetzky la postulŭ de comandantŭ alŭ districtului militarŭ de Kiev, sĕ nu mai fiă ocupatŭ, ci sĕ fie desființatŭ. Trupele din acestŭ districtŭ vorŭ fi supuse în parte comandantului militarŭ de Kiev, în parte celui de Odessa.

In legătură cu acésta merită atențiune versiunea, care circulă din nou în înaltele şi influentele cercurĭ militare şi după care împărțirea militară de până acum va fi desființată şi în loculŭ ei se va da o nouă organisațiune şi anume: întrega armată rusescă se va împărți în trei marĭ secțiunĭ principale militare: una de nordŭ, alta de sudŭ şi a treia de vestŭ. Ca comandanțĭ supremĭ peste aceste trei secțiunĭ arŭ fi desemnațĭ marele duce Wladimir Alecsandrovicĭ, actualulŭ ministru de resbelŭ şi adjutantŭ generalŭ Wannovski şi adjutantulŭ generalŭ Gurko.

La postulŭ de ministru de resbelŭ va fi probabilŭ chematŭ adjutantulŭ generalŭ Orucen.

Este fórte probabilŭ, ḑice mai departe corespondentulŭ, că se plănuesce o asemenea reformă în sistemulŭ administrațiunei militare superióre, şi desființarea postului de comandantŭ alŭ districtului militarŭ Charkov se póte privi ca primulŭ pasŭ în acéstă direcțiune. Se póte spune însĕ cu tótă siguranța, că reforma de care este vorba în nicĭ unŭ casŭ nu va fi pusă în curêndŭ în practică.

Pressa rusescă contra regelui Milanŭ.

Divorțulŭ dintre Regele Milanŭ şi Regina Natalia a produsŭ în Rusia mare indignațiune. Amŭ arătatŭ ce ḑice „Novoje Vremja“ despre acéstă afacere. Ca

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(8)

Iléna Sandului.

Novelă din poporŭ.

In vreme ce Florea aştepta ceva, dér însuşĭ nu scia ce, după ce i-se urîse, eşì în curte. Iléna venea spre elŭ păşindŭ harnicŭ. Când trecù pe dinaintea curții, Florea o ḑărì.

Iléna făcù câțĭ-va paşĭ pe uliță în susŭ, apoi se întórse. Când era în dreptulŭ porții lui Florea, ar fi vrutŭ sĕ mérgă mai departe şi ar fi vrutŭ sĕ stea. Nu putea sĕ mérgă sĕ n'o véḑă lumea; nu putea sĕ nu-lŭ aştepte şi sĕ se depărteze fără a-şĭ lua măcarŭ ḑiua bună. Ea se simțea greu lovită de vorbele lui de aséră şi simțea érăşĭ, că décă chiar ar fi sĕ-i facă cele mai grele învinuirĭ, ea totuşĭ îlŭ va asculta şi nu-i va face nicĭ o imputare. Sta aşa nehotărîtă şi nu scia ce sĕ facă, ca elŭ sĕ iésă la pórtă.

Intr'unŭ târḑiu totuşĭ Florea eşì din curte; când Iléna apucà drumulŭ spre casă. Florea 'i călcà pe urmă-i până aprópe de părĕulŭ ce curge pe dinaintea curții lui Sandu, unde o ajunse. Aicĭ se întêlniră. Florea o îmbrățişà, Iléna îlŭ lăsà s'o sărute.

Nu cumva erau minciunĭ ce'mĭ spuneai tu aséră, Floreo?“

„Cum sĕ fiă minciunĭ, Ilénă dragă? N'am obiceiulŭ de a minți. Nu mi-s'or fi pusŭ şi mie minciunile în spate ca la Veta lui Pêrjolŭ? Sĭ-apoi chiar sĕ fi mințitŭ, tu trebuia sĕ-mĭ rĕspundĭ.

Iléna tăcea ca pământulŭ. Vorbele lui Florea o durea şi era pe-aci sĕ plângă.

„Ce şi acuma tacĭ, Iléno?. Nu care cumva te simțĭ vinovată?“

„Vrei sĕ mĕ năpăstuescĭ cu bănuelĭ?“ ḑise drăgălaşa fată uitându-se speriată la elŭ.

„Iléno“, îi ḑise elŭ liniştitŭ, „eu mĕ ducŭ şi tu rĕmâi. Rĕmasulŭ tĕu nu-i aşa de amarŭ şi chinuitorŭ, ca mersulŭ meu. Tu poțĭ sĕ te norocescĭ aicĭ cu tatălŭ tĕu, eu însĕ potŭ sĕ mĕ nenorocescŭ departe de mama mea.... Tu însĕ nu-țĭ pierde nĕdejdea. Nu e nimicŭ şi décă te mărițĭ...... adecăte multŭ ə, dér n'am ce face, eu sciu că te mărițĭ.

„Greşescĭ, Floreo“, rĕspunse Iléna cu nelinisce, „greşescĭ; nu mĕ măritŭ după altulŭ. Căile mele, décă vrei, nu se vorŭ despărtì de ale tale, nu. Sciam de multŭ, că nu sunt vrednică de bunĕtatea ta, şi mai sciam şi sciu că îndoielile tale n'o sĕ ne aducă bucuriă.

„Aşa'i“, urmà Florea, în vreme ce prin trupulŭ sĕu unŭ fiorŭ, unulŭ sîngurŭ, îlŭ făcea sĕ'şĭ aducă aminte de întâia lorŭ dragoste.“ Dér aşa că totŭ îțĭ pare bine Iléno, că ne-amŭ întêlnitŭ?

„Mai sciu şi eu ce sĕ ḑicŭ? N'aveam de gândŭ sĕ ne fiă asta cea din urmă întêlnire“, şi începù sĕ plângă.

Florea îşĭ simțea viéța, ca sfîrşită, ar fi voitŭ sĕ calce totŭ în picióre, sĕ sdrobéscă, sĕ rupă, sĕ prăpădéscă totŭ.

„De géba te nĕcăjescĭ,“ urmà Ilénă, „căcĭ aşa-i. Nu te uita în laturĭ. Tata e la câmpŭ şĭ-apoi mie nu-mĭ e ruşine sĕ plângŭ.“

„De ce am venitŭ dér? Sĕ-mĭ plângĭ? Iléno aibĭ milă, ştergețĭ lacrimile şi fi cuminte!“

„Cuminte şi totuşĭ friptă de dorŭ!“

Iléna după o clipă de nedumerire se desfăcù din brațele lui şi se răḑimà de stêlpulŭ porții, în vreme ce Florea îşĭ ştergea sudorile de pe frunte. Multe ar fi voitŭ ei sĕ'şĭ mai spună, dér rĕmaseră tăcuțĭ, şi aşa'i vĕḑù badea Sandu, când venea dela câmpŭ.

„Vino, Iléno, nu vii cu mine? ḑise buimăcitŭ Florea, în vreme ce Sandu întra cu caru 'n curte, şi Iléna îlŭ privea pe sub códa ochiului.

„La ce a şi mai venì, décă tu nu mĕ vrei? rĕspunse fata Sandului nedumerită.

Asta le fù cea din urmă vorbă. Badea Sandu o strigà, şi ei se despărțiră, aşa de neodihnițĭ, aşa de cu jale

și ea celelalte diare atribue desfacerea căsĕtoriei influințelorŭ austriace. Tóte foile iau partea Reginei și daclară despărțirea ca nevalabilă și de unŭ brutalŭ actŭ de violință, care vatĕmă tóte drepturile canonice și civile. Unele foi dicŭ, că prin acestŭ actŭ a fostŭ ofensată chiar Rusia și că prin acésta Regele Milanŭ se aruncă în prăpastiă. „Grașdanin“ crede, că rĕspunderea are sĕ cadă asupra Austriei, care a datŭ lovitură nu numai orfanului poporŭ sêrbescŭ, ci și Rusiei întregĭ, întregei lumĭ ortodoxe slave. „Novosti“ numesce divorțulŭ „începutulŭ unui sfêrșitŭ tragicŭ pentru Regele Milanŭ.“ „Svjet“ și „Vjedomosti“ se esprimă în acelașŭ sensŭ.

SCIRILE DILEI.

„Ellenzék“ plinŭ de bucuriă grăbesce a reproduce scirea despre *suspendarea părintelui Petrescu* din Remetea, susținêndŭ și elŭ, că pricina suspendărei sale a fostu predica menționată în numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre. Fóia unguréscă de mai susŭ adauge însĕ, că părintele Petrescu nu s'a supusŭ pedepsei de suspendare dictată de Consistoriulŭ din Aradŭ, din care causă autoritatea superióră bisericéscă l'ar fi scosŭ din parochiă *cu gendarmĭ.*

Nu rĕmâne decâtŭ ca totŭ „Biserica și Școla“ sĕ dea lămuririle de lipsă, chiar în interesulŭ autorităţii nóstre bisericescĭ din Aradŭ.

* * *

Mercurĭ, 26 curentŭ, se va face cu mare solemnitate înaugurarea bustului poetului *Dimitrie Bolintineanu*, în com. Bolintinulŭ-din-Vale, plasa Sabarulŭ, jud. Ilfovŭ, (douĕ ore depărtare de Bucurescĭ) la 2 óre p. m. Acéstă înaugurare e o sĕrbătóre pentru toțĭ aceia, carĭ iubescŭ și respectă memoria adevĕrațilorŭ patrioțĭ și ómenĭ marĭ ai țĕrii.

* * *

Regina Natalia a făcutŭ cunoscutŭ la Petersburg, că sosesce în acelŭ orașŭ în diua de 8 Februarie st. n. M. S. va ocupa mai multe apartamente din palatulŭ de iarnă alŭ Țarului. De asemenea și comitetele slave facŭ marĭ pregătirĭ pentru a primi pe regina Natalia. Inainte de a se duce în Rusia, M. S. va sta unŭ timpŭ óre-care în Iașĭ. D-lŭ Pirocianaț, representantulŭ Reginei în afacerea divorțului, a sositŭ la Regina, ca sĕ pună la cale cele de lipsă.

* * *

D-lŭ Dr. Alexandru *Ceușianu* e numitŭ medicŭ locotenentŭ în reservă la semibrigada 23 de inf. de honvedĭ.

* * *

Cu ocasiunea têrgului de sĕptĕmână în *Mureșŭ-Uióra* s'a întêmplatŭ o *nenorocire.* Negustorulŭ de pânză Iosif Schatler din Alba-Iulia mêrgêndŭ cu soția sa la têrgŭ, carulŭ care era greu încărcatŭ se rĕsturnă și marfa cădŭ pe soția sa, de 28 anĭ și pe vizitiu, omorîndu'i pe amêndoi.

* * *

O nouă *descoperire archeologică* s'a făcutŭ în *Dobrogea*, unde s'au găsitŭ optŭ pietre tumulare purtândŭ inscripțiunĭ romane pe dênsele. Sub una din aceste pietre s'au găsitŭ și nisce monede de argintŭ și de aramă.

* * *

In stagiunea acésta se va juca pe scena Teatrului Naționalŭ din *Bucurescĭ* o dramă în cincĭ acte, datorită penei multŭ cunoscutei autóre *Carmen Sylva.*

* * *

In comuna *Craifaleu* bântue *frigurile tifoide.* Suntŭ bolnavĭ 28 de ómenĭ.

* * *

In *Ilyefalva* din Sĕcuime au arsŭ în nóptea de 28 spre 29 Octomvre n. 5 șurĭ cu bucate, 4 șopurĭ și 4 grajdurĭ. In *Făgărașŭ* a arsŭ în nóptea de 25 spre 26 o șură.

Literatură.

A eșitŭ de sub tiparŭ *volumulŭ I.* din **Istoria Românilorŭ** *din Dacia Traiană* de *A. D. Xenopolŭ*, profesorŭ la Universitatea din Iașĭ (unŭ vol. de 630 de pag. măr. în 8^0 cu 4 părțĭ.) Volumulŭ acesta expune în modŭ criticŭ și pe bază documentală istoria formalităţii naționalităţii românescĭ din timpurile cele mai vechĭ până la întrunirea principatelorŭ. Este împărțitŭ în 4 capitolĭ: I Dacia antiromană, II Dacia sub Romanĭ, III Năvălirea barbarilorŭ perioda I. Românii în munțĭ. IV. Perioda II. începuturĭ de statŭ. Mai bine de o miiă de note cuprinde bogatulŭ materialŭ istoricŭ din care espunerea a fostŭ culésă.

Cartea acésta a neamului românesc ar trebui sĕ se găséscă în tóte mânile.

Volumurile viitóre vor apărê în intervale de 6 lunĭ și vorŭ cuprinde materiile următóre: Volumulŭ II.: Dela descălecare până la Mihai Viteazulŭ. Volumulŭ III.: Dela Mihai Viteazulŭ până la Matei Basarabŭ și Vasile Lupulŭ. Volumulŭ IV.: Dela Matei Basarabŭ și Vasile Lupulŭ până la Fanarioțĭ. Volumulŭ V.: Epoca Fanarioțilorŭ. Volumulŭ VI.: Istoria contimpurană dela 1821—1862 și indicele.

O largă parte este consacrată istoriei Românilorŭ din cetatea Carpaților̆.

Prețulŭ unui volumŭ este de 10 lei. (5 fl.)

Pentru acestŭ prețŭ cumpărătorii vorŭ primi volumulŭ francatŭ și recomandatŭ la domiciliulŭ lorŭ. *A se adresa la autorŭ în Iașĭ.*

Din alŭ doilea pașalîcŭ alŭ lui Banffy.

Solnocŭ-Dobeca, 24 Octomvre 1888.

(Fine.)

Acum sĕ viu la alŭ doilea obiectŭ, adêncŭ tăiătorŭ în vieța publică politică și culturală a comitatului.

In nr. 209 alŭ acestei prețuite foi cineva a datŭ de timpuriu de scire, că Torma Miklos face propunerea de ase arunca dare suplimentară (pótadó) pe comitatŭ pentru „scopurĭ culturale“. Acelŭ cineva după opiniunea publică rĕspândită chiar și între Maghiarĭ, dicea că numai în favorulŭ teatrului din Deșŭ se va face aceea, căcĭ teatrulŭ înótă, în balta pe care se află, cu unŭ *cambiu* de vr'o 20 mii fl. în spinare. Admitŭ că și teatrulŭ, neajungêndu-i cele 3000 fl. subvențiune din chiria unui edificiu comitatensŭ, va avé partea sa netrecutŭ de lipsă, până la sterpirea *cambiului*, însĕ din desbaterea acelei pripunerĭ din 16 l. c. în casa comitatului, se vede că lucrurĭ marĭ (!) se intenționéză cu crucerii Românilor din comitatŭ adunațĭ în unŭ fondŭ, cu „scopurĭ culturale“ și acesta apoi administratŭ de promipilii șovinismului maghiarŭ. Cum sĕ se pótă închipui altceva decâtŭ lucrurĭ marĭ (!) dela unŭ omŭ ca Torma M. și cei de pănura lui? Omenii politicei militante, ca sĕ-șĭ ajungă unele scopurĭ, punŭ în bâtă câte unŭ „planŭ mărețŭ“, câte o ideiă umflată, o bucină, cei ce o audŭ se îmbuimăcescŭ, ca pescii după măslagŭ, și apoi pornescŭ orbesce înainte. Atuncĭ apoi mai vorbesce, de ai cu cine. Așa se întêmplă de vre-o 13 anĭ, și precum se vede cu succesŭ. Aci îșĭ are isvorulŭ șovinismulŭ intolerantŭ, pe basa căruia guvernulŭ actualŭ șĭ-a basatŭ esistența și stabilitatea. Trebuia și în comitatulŭ nostru, cu acéstă ocasiune, din nou ventilarea unei „idei marĭ“, ca sĕ îmbete pe Maghiarii, carĭ au veleitățĭ de a cugeta mai independentŭ de șovinismŭ, cu apă rece. Dér sĕ venimŭ la cestiune.

Torma Miklos, tênĕrulŭ deputatŭ, care în locŭ sĕ vorbéscă colo în dietă pentru binele comunŭ, décă 'lŭ scie și pricepe, și pentru ușurarea contribuenților̆, eroulŭ dilei (!) îșĭ începe motivarea la arunculŭ nouei greutățĭ pe bieții contribuențĭ: *„Menirea nóstră este, ca sĕ fimŭ mijlocitorii culturei apusului în barbarulŭ Orientŭ, sĕ apĕrămŭ civilisațiunea apusului față cu puterea pustiitóre a Orientului.“*

„Acésta problemă pe acestŭ teritoriu numai unŭ statŭ cu caracterŭ maghiarŭ o póte împlini și deslega“.

Destulŭ atâta; din sentința ultimă se vede, că după ce statulŭ nostru e poliglotŭ, și încă pe acestŭ teritoriu locuitŭ de 80$^0/_0$ Românĭ, trebue sĕ i-se dea caracterŭ maghiarŭ, séu sĕ se maghiariseze ca sĕ-șĭ pótă împlini „marea misiune“; de aceea cine dintre „patrioțĭ“ sĕ nu voteze percentulŭ de dare? De aci desbaterea a luatŭ o direcțiune de „mare interesŭ naționalŭ.“ (!) A cetitŭ apoi unŭ proiectŭ de statute, indicândŭ în acela, că cu filerii acestorŭ jertfe „patriotice“ *se vorŭ premia învĕțătorii și învĕțăceii cu spiritŭ maghiarŭ patrioticŭ;* se vorŭ înființa séu ajuta asile și scolĭ poporale; cu unŭ cuvêntŭ doresce a se folosi spre promovarea *scopurilorŭ culturale maghiare patriotice* și ajutorarea institutelorŭ, care *propagă cultura maghiară patriotică.* etc. (Ellzk. 241). Dispune apoi funcționarii la acelŭ fondŭ.

Totŭ cu acéstă propunere a pășitŭ mai întêiu unŭ Maghiarŭ, pe care nu l'au fostŭ convinsŭ încă *frasele patriotice*, Bodorŭ Bertalan, și face contrapropunerea: sĕ se respingă propunerea lui Torma M. din causa neîntreruptelorŭ crescerĭ ale dărilorŭ asupra poporului spetitŭ de sarcina multelorŭ imposite.

S'a sculatŭ însĕ președintele tribunalului din Deșŭ, Balázs Máté, care într'unŭ stilŭ și tonŭ potrivite unui vechiu tabla-birĕu, o spuse oarzănă, că *în interesulŭ naționalităţii maghiare, a aduce aceste jertfe, ne este o datorință ce nu ne e ertatŭ a o negligea* (nemzetiségünk érdekében áldozatul meghozni elengedhetetlen kötelességünk).

La aceste vorbe, contele Kornis Viktor atâtŭ de multŭ se însuflețise, în câtŭ propuse nu $^1/_2$ $^0/_0$, precum ceruse Torma, ca fiindŭ destulŭ pentru teatru, ci 1$^0/_0$ întregŭ sĕ se voteze.

Dintre Românĭ mai întêiu șĭ-a ridicatŭ graiulŭ contra acestorŭ propunerĭ nedrepte *Gregoriu Stețiu* adv., care în limba română le-a spusŭ: că nu este cu dreptate sĕ se voteze în contulŭ Românilorŭ comitatului dare pentru scopurĭ de cultură specialŭ maghiare, nu este de locŭ lucru echitabilŭ și moralŭ a-le lua și cruceriulŭ din urmă, ca cu acesta sĕ țintéscă la maghiarisarea lorŭ, sĕ țintéscă a-i răpi de tesaurul celŭ mai scump ce li l'au lăsatŭ ca o scumpă moștenire străbunii: limba română. Din enunțările ce le-am citatŭ, le-a datŭ de golŭ scopulŭ lorŭ, pusŭ de altmintrelea pe basa unorŭ calculĭ fórte greșițĭ.

A vorbitŭ apoi *Augustinŭ Munteanŭ* adv. Vorbirea d-sale în limba maghiară a făcutŭ, fiindŭ și ironică, mare impresiune asupra tuturorŭ, și e de următorulŭ conținutŭ:

„Onorabilă adunare! Sunt pentru contrapropunere! Se póte că motivele interne ale d-lui contrapropunĕtorŭ nu suntŭ identice cu ale mele, déră motive basate pe lege și pe împrejurările actuale avemŭ ambii.

„Am sĕ premitŭ, că eu nu aș fi desfășuratŭ motivele, pe care le-am auditŭ dela amiculŭ Stețiu; putea sĕ scie d-sa, că ce curentŭ domnesce astădĭ, numai gravamine naționale sĕ nu pomenéscă, că chiar pentru aceea cu dreptulŭ în mână nu va avea dreptŭ.

„Eu din punctŭ de vedere naționalŭ nicĭ nu amŭ nicĭ o temere; cu suma de 5000 fl. pe anŭ, câtŭ póte că se va stórce prin contribuțiunea acésta, nu se va face mare ispravă culturală, căcĭ nesciința nóstră e fórte mare.

Suntŭ și alte motive în contra proiectului de contribuțiune culturală: Conformŭ legei astfelŭ de propunerĭ trebue sĕ fiă publicate la timpulŭ sĕu. Ei bine, s'a publicatŭ, că va veni la pertractare

---

III.

La casa lui Popicŭ multă nevoiă și supĕrare. In dorĭ de di lelea Séra se sculà, aprinse foculŭ, puse căldarea pe focŭ, si când fierbea apa, taià puii și'i aruncà în căldare. Era cea din urmă mâncare pentru Florea, în casa părintéscă pentru vreme de trei anĭ, și nimenĭ nu scia, décă nu cumva și pentru mai multŭ.

Sfârăia hârbulŭ lângă jăraticŭ. Din colțulŭ șurei, Florea, deșteptatŭ din somnŭ, privea radele sórelui, ce rĕsăreau de după délulŭ cu viile domnescĭ, și privia așa de cu jale, așa de cu multă neîmpăciure, celŭ din urmă sóre rĕsărindŭ peste satulŭ sĕu plinŭ de amintirĭ pentru elŭ. Elŭ păși în curte. Chiar atuncĭ nimerì și Tănase, sluga lorŭ, cu boii din câmpŭ, ér Mărina sta lângă tăiătorŭ cu toporulŭ în mână dicêndŭ lui Tănase sĕ-i tragă o rudă din grămadă și s'o tae pentru lelea Séră.

Florea când îșĭ vĕdù bouleanii cu care a căratŭ elŭ păpușoiulŭ, merse colea lângă ei și clipia din ochii sĕi udațĭ de lacrimĭ. Mai vedea apoi carulŭ și plugulŭ și tóte uneltele de muncitŭ pămêntulŭ și cum le vedea părea că i-se rupe inima. N'avea ce face, așa i-a fostŭ rênduitŭ, îșĭ gândea Mărina de lângă tăiătorŭ, care-i pricepea durerea.

In vreme ce Mărina îngrija de focŭ ér lelea Séră se gândea, cum sĕ gătéscă mai bine lui Florea mâncarea și straița de drumŭ, badea Popicŭcă uta în fundulŭ lădii după câțĭ-va florinĭ, pentru ficiorulŭ sĕu, căcĭ de, calea-i lungă și cătănia cu multe pomenĭ e împreunată; apoi se mai învêrtea încóce, se mai învêrtea încolo, și érășĭ se gândea la bietulŭ Florea și la drumurile lui și îlŭ durea de sórtea fiului sĕu.

Florea însĕ nicĭ-odată nu simțise ca acuma, că elŭ iubesce atâtŭ de cu focŭ. Tótă nóptea n'a durmitŭ. Tótă nóptea a ședutŭ pe pragulŭ ușei gândindu-se mereu la cele trecute și cele viitóre ale lui. Cum nóptea era liniștită și cerulŭ seninŭ, elŭ ar fi vrutŭ sĕ dórmă sĕ o viseze în brațele lui. Numai florile de pe pomĭ îlŭ mai întovărășiau îo durerile lui sufletescĭ, numai lucefării focoșĭ îi mai străjuiau durerile lui. Sufletulŭ sĕu nicĭ-odată nu și-lŭ simțise așa de plinŭ cu Iléna ca și acum, nicĭ mintea lui așa de pironită în gândulŭ sĕu la ea, și i-se părea, că ochii ei ascunșĭ printre negurĭ îi rĕsăriau din când în când ca douĕ rade de lumină. Elŭ i-ar fi sorbitŭ suflarea, șĭ-ar fi deschisŭ inima, i-ar fi datŭ sufletulŭ numai s'o scie pe vecĭ a lui. Și tóte astea ar fi trebuitŭ sĕ le scie lelea Séra și badea Popicŭ, ca sĕ nu-i mai vorbéscă de Fica lui Bulbucŭ.

Dér vremea trecea și Florea a ajunsŭ sĕ fiă în clipa plecării. Elŭ îșĭ luà „diua bună“ dela toțĭ vecinii, apoi întrândŭ ér în casă, nu scia sĕ mérgă la mamă-sa, orĭ la tată-sĕu, orĭ sĕ stea pe locŭ și sĕ-i spună Mărinei sĕ mérgă la Iléna s'o facă sĕ-lŭ aștepte în capulŭ satului.

Intr'unŭ târdiu, cum se uita cu ochii în pămêntŭ, începù sĕ-i fiă rece în spate, sĕ'lŭ cuprindă fiorii de despărțeniă. Dér luându'șĭ inima 'n dințĭ, pășì spre mumă-sa, o cuprinsă în brațe, o sĕrutà și ea începù sĕ plângă, pe urma ei și Mărina și era pe-aci sĕ plângă și badea Popicŭ, decumva feciorulŭ sĕu nu i-ar fi disŭ: „Tată, Dumnedeu cu voi, de mine n'ayetĭ temă; téfărŭ mergŭ, téfărŭ sĕ viu“, și-lŭ sĕrutà și pe elŭ. Pe urmă îi șoptì Mărinei la ureche sĕ nu'șĭ uite de Iléna, ér lui Tănase îi dete în grije boulenii sĕi.

Florea pășì peste pragulŭ porții. Ilŭ aștepta Viluca lui Costanŭ, bunulŭ sĕu prietinŭ. Prinșĭ de după gâtŭ, se sĕrutară și o luară la piciorŭ. Mai josŭ de ei Fica lui Bulbucŭ le eșì în cale cu plinŭ și le poftì norocŭ. Lui Florea i-se părea, că vede o stafiă ce-i prorocesce nenorocire.

Mergêndŭ de-alungulŭ drumului, cólea când erau aprópe de casa Sandului, Florea îșĭ aduse aminte de cele din urmă dile, în care a întêlnit'o pe Iléna, de séra în care i-s'a făcù spaimă, de măr-

propunerea d-lui Torma; am vĕdutŭ propunerea, aceea a proiectatŭ $^1/_2$% contribuţiune; astădĭ furămŭ surprinşĭ cu o propunere de 1% întregŭ, — mĕ îndoiescŭ déră, pe basa legei, că óre propunerea în forma acésta nouă póte se pertracta?

„Şi apoi, d-lorŭ, legea (art. XV dela 1883) concede jurisdicţiunilorŭ sĕ arunce contribuţiunĭ pentru scopurĭ culturale; înţelesulŭ acestei disposiţiunĭ póte se fiă, că unde este unŭ scopŭ orĭ o instituţiune culturală specifică, şi de folosŭ comunŭ, se póte ajuta prin contribuţiune, — déră nu ca în casulŭ de faţă, fără ca sĕ se numéscă, că ce anumitŭ scopŭ, numai pentru unŭ conceptŭ generalŭ sĕ adunămŭ banĭ şi sĕ creămŭ unŭ oficiu mare pentru manipularea banilorŭ.

„Décă d-lŭ Torma ar dice: étă colo unŭ institutŭ anumitŭ, o scólă bună, care a crescutŭ multĭ bărbaţĭ, nu se póte susţine, şi e de lipsă sĕ o ajutămŭ, atuncĭ amŭ sci despre ce sĕ tractămŭ; déră numai aşa în generalŭ sĕ adunămŭ banĭ pentru scopurĭ culturale, este ca şi când ar merge cineva la medicŭ dicêndu-i, ca sĕ-i scrie medicină, şi la întrebarea medicului, că de ce sufere, ar dice că de nimica, déră ar dori sĕ fiă şi mai sănĕtosŭ! Ce i-ar prescrie mediculŭ? Dér noi ce vomŭ face cu banii? Acésta astădĭ ar trebui sĕ se limpedéscă.

„S'a vorbitŭ de cultura maghiară! Eu am convingerea, că cultura maghiară nicĭ nu pré pĕtrunde la poporulŭ nostru; cine nu'mĭ crede, asemeneze unŭ ţĕranŭ românŭ dintre Ungurĭ cu ţĕranulŭ românŭ dintre Sasĭ; cultura nu este naţională, o primescŭ de unde o capĕtă!

„Cultura e şi lucru relativŭ! Nicĭ săritura în cultură nu e bună. Intrebŭ pe d-lŭ conte Kornis, care dice că sĕ cultivămŭ poporulŭ spre binele nostru, ce ar face d-sa când ţĕranii din comunele d-sale arŭ avé cu toţii o cultură academică?

„Cultura mai mare decâtŭ cea care corĕspunde stărei sociale şi materiale este unŭ lucsŭ; comitatulŭ nostru, unde poporulŭ este sĕracŭ, unde sarcinile abia se mai potŭ purta, unde în anii trecuţĭ *s'au vêndutŭ pentru contribuţiune în licitaţiune la 700 de moşii ţĕrănescĭ*, nu'şĭ póte permite lucsulŭ contribuţiunei proiectate.

„Dis'a d-lŭ preşedinte antevorbitorŭ, că statulŭ nu póte face totŭ, trebue sĕ'i vină societatea întru ajutorŭ! Bine, facă aşa o listă, deschidă subscripţiunĭ benevole, vomŭ da care ce vomŭ puté şi voĭ, déră noi aci nu suntemŭ societatea, ci suntemŭ o parte a statului, carĭ aducemŭ conclusŭ obligatorŭ pentru cei ce nu suntŭ în persónă de faţă.

„Am auditŭ dicêndu-se, că menirea acestui fondŭ ar fi între altele sĕ se dea remuneraţiune învĕţătorilorŭ „patrioticĭ“, astfelŭ stă în proiectulŭ de statutŭ.

„Eu mĕ temŭ de acéstă espresiune, pentru că astădĭ este identificatŭ conceptulŭ de patriotismŭ cu una séu altă partidă politică, ba ce e mai tristŭ, cu limba ce o vorbescŭ cetăţenii.

„Dér trageţi-vĕ séma, D-lorŭ, în 10 anĭ, pentru carĭ se face contribuţiunea, póte veni altă politică la putere, căcĭ politica e schimbăciósă, chiar şi alţĭ amploiaţĭ, şi este espusŭ acestŭ fondŭ sĕ se foloséscă ca remuneraţiunĭ corteşescĭ, adĭ într'o direcţiune, mâne în alta.

„Din aceste motive părtinescŭ contrapropunerea.“

Mai apoi a vorbitŭ dr. *T. Mihali* adv. în limba maghiară. Din vorbirea-i mai estinsă amintescŭ numai o părticea: S'a disŭ, că Maghiarilorŭ le place a se numi naţia cavalerescă, este decĭ cavalerismŭ aceea, că *votéză dare asupra poporului, care nu e de faţă*, în paguba şi contra lui? Aţĭ amintitŭ, că veţĭ premia învĕţătorii patrioticĭ şi scolarii, carĭ facŭ progrese în limba maghiară; sub acei învĕţătorĭ înţelegŭ eu nisce lingăi, nisce semidocţĭ stricăcioşĭ şi nouĕ şi Maghiarilorŭ, carĭ 'sŭ cu multŭ mai înapoi decâtŭ cinstitulŭ plugarŭ, ce nu scie carte. Eră că veţĭ da premiu băeţilorŭ ce vorŭ borborosi câteva cuvinte maghiare, nu se va alege nicĭ unŭ sporŭ etc.

La partea aceea, că *poporulŭ nu e de faţă*, a rĕspunsŭ mai târdiu comitele, că este de faţă prin representanţii sĕi aleşi.

Asta e altă căciulă. Cum se facŭ alegerile acelea, şi încă tocmai în „comitatulŭ de modelŭ?“ La asta mi-ar plăcé sĕ vrea a rĕspunde dreptŭ „Ilustritatea Sa.“

In fine dintre Românĭ a vorbitŭ veteranulŭ *Gabrielŭ Manŭ*, c'am precum urméză:

„Sunt silitŭ în prima linia din motive financiare a mĕ alătura contrapropunerei făcute. Aceste motive ni le-ar puté da d-lŭ vice-şpanŭ, deórece bine scie din raţiociniile comunale, că *impositele după 1 fl. în comune se sue dela 30% până la 60% şi încă şi mai susŭ.* Dér mĕ provocŭ totodată şi la d-lŭ preşedinte alŭ tribunalului, care cu atâta zelŭ şi focŭ a vorbitŭ pentru propunerea d-lui Torma. D-sa scie pré bine şi din actele judecătorescĭ, că *locuitorii din comuna Totfaleu*, — cu ale căreia spese vreau posesorii sĕ'şĭ comaseze pădurile, deórece afară de pădurĭ n'au nicĭ unŭ locŭ pentru cultivare în hotarŭ, — *plătescŭ după 1 fl. v. a. 11 fl., aşadéră 1100% în 6 anĭ, şi aşa pe anŭ câte $183^1/_3$%.* Acum ce mai vreţĭ, d-lorŭ, décă noi avemŭ datoria de a susţiné poporulŭ în interesulŭ statului, de care vĕ interesaţĭ cu toţii, aflaţĭ de cuviinţă a da celui bătutŭ şi schilăvitŭ de mórte încă o lovitură? Şi pentru ce? Pentru scopurĭ culturale separatistice, carĭ numai maiorităţii poporului comitatului acestuia, adecă celui românescŭ, nu-i va servi spre nicĭ o cultură orĭ cultivare.

„S'a accentuatŭ faţă cu d-lŭ contrapropunĕtorŭ, că ce a datŭ elŭ pentru scopurĭ de cultură comună? După ce eu încă m'am alăturatŭ la acea contrapropunere, mĕ sêmtŭ îndreptăţitŭ a întreba, începêndŭ dela d-lŭ prefectŭ până la celŭ din urmă membru alŭ comitetului, că cine a dată şi dă în proporţiune mai multŭ decâtŭ mine, după ce pentru şcóla districtuală din Lăpuşiu dau pre totŭ anulŭ 50 fl., în care şcólă pe lângă limba română se învaţă şi limba maghiară şi încă şi cea germană, căcĭ Românulŭ bine scie, că cu câtŭ cunósce mai multe limbĭ, cu atâta are şi pretensiune mai mare de a se numĕra clasei culte. D-vóstre însĕ anevoiă aţĭ întórce vre-unŭ cruceriu spre cultivarea comună a poporului românŭ, dela care voiţĭ a scóte cruceriu de cruceriu spre scopurĭ separatistice maghiare.....“

La tóte aceste vorbirĭ, basate pe argumente de o netăgăduită valóre, s'a legatŭ a replica Bokros Lajos, ca unŭ oraculŭ între ceilalţĭ *ejusdem farinae*, în unŭ tonŭ fórte corteşescŭ şi cu atâta emfasă, ca şi cum s'ar fi aflatŭ deja în scaunulŭ fişpănescŭ, după care i-se scură inima şi speréză dulce în viitorŭ. De disŭ, afară de unele alusiunĭ nedrepte şi invective, n'a disŭ nimica, ca totdéuna.

A urmatŭ apoi închiderea discusiunei. Bodor Bertalan, vĕdêndŭ că nicĭ unŭ Maghiarŭ nu'lŭ părtinesce, şĭ-a retrasŭ contrapropunerea. Ceial'alţĭ Maghiarĭ cu puţină escepţiune, aşa se înfierbêntaseră, încâtŭ, în fantasia lorŭ orientală, îşĭ închipuiau acum întregŭ teritoriulŭ comitatului lipsitŭ de orĭ-ce suflare omenéscă afară de Maghiarĭ, şi că urmaşii Romanilorŭ se batŭ în peptŭ aderândŭ şi jurândŭ, că strămoşii lorŭ au venitŭ aicĭ din Atelkuz şi nu din Roma, légĕnulŭ popórelorŭ romanice.

Contrapropunerea susţinută de ceialalţĭ ce o spriginiseră, făcêndu-se votarea nominală, au rĕmasŭ pe partea ei 5 votanţĭ, ér pre lângă propunere mai toţĭ, afară de vre-o câţĭva ómenĭ bĕtrânĭ, Maghiarĭ chibzuiţĭ, carĭ la votare au părăsitŭ sala. Şi aşa pe 10 anĭ s'a votatŭ 1% dare suplimentară pe comitatŭ pentru „scopurĭ culturale“.

Torma Miklos în vorbirea a doua, ca replică şi susţinerea propunerei sale, şĭ-a închiat'o cu mândriă ce nu se póte descrie. Acum a uitatŭ ce a disŭ mai înainte, când ne chiăma sĕ dămŭ peptŭ cu orientulŭ pustiitorŭ şi barbarŭ şi întorcêndu-se cătră advocaţii românĭ, lĭ-a spusŭ parlamentarŭ, pe semne, cum a învĕţatŭ în Pesta, că una din douĕ, orĭ ei Maghiarii vorŭ sfărma pe Românĭ (tiporni), orĭ Românii pe ei.

Mĕi! Audĭ colo, frate Române! Eu însĕ rĕspundŭ d-lui Torma:

Noi nu ne batemŭ capulŭ sĕ sfărmămŭ pe nimenea, nicĭ sĕ desnaţionalisămŭ pe cineva, ci pre lângă iubire şi stimă reciprocă sĕ ne conservămŭ limba şi naţionalitatea, sĕ ne putemŭ cultiva în spiritulŭ şi după geniulŭ românescŭ, sĕ înaintămŭ în cultură ca Românĭ.

Nu, noi nu vremŭ sĕ alunecămŭ pe calea nedréptă, căcĭ: „dreptatea Domnului e vecĭnică, şi elŭ blastămă pre omulŭ ce alunecă în calea nedreptăţii“.

„Agere et pati fortia Romanorum est“.

t.

Ateneulŭ Românŭ din Bucurescĭ.

O exposiţiune de bele-arte.

Ateneulŭ Românŭ, voindŭ a constata starea artelorŭ frumóse în România în momentulŭ terminărei palatului sĕu, a hotărîtŭ sĕ organiseze în sălile acestui palatŭ o exposiţiune de *Pictură, Sculptură şi Architectură*, cu tóte ramificaţiunile lorŭ.

Luândŭ o asemenea hotărîre, Atheneulŭ îşĭ continuă misiunea sa de a desvolta şi a propaga gustulŭ Belelorŭ-Arte în România, de a încuragia pe artiştĭ, chemândŭ asupra operelorŭ lorŭ atenţiunea publică, de a deştepta din ce în ce mai multŭ în clasele avute dorinţa de a'şĭ procura operile de arte ale artiştilorŭ noştri, de a crea, cu unŭ cuvêntŭ, unŭ curentŭ artisticŭ în România pe lângă atâtea altele ce există în sînulŭ sĕu.

Ateneulŭ face dér apelŭ cătră toţĭ artiştii românĭ din ţéră de a adresa operile ce voescŭ a expune Şefului Cancelariei sale, D-nului Alex. Stănescu (Palatulŭ Ateneului), care le va da o chitanţă în regulă despre aceste opere, chitanţă în virtutea căreia obiectele li se vorŭ libera la închiderea Exposiţiunei.

Natura operilorŭ ce se vorŭ primi intră în următorulŭ cadru:

Pictura: Pictură cu uleiu pe pânză, pe lemnŭ séu pe orĭ-ce felŭ de ipsose. — Acuarele — Pastelurĭ — miniaturĭ şi desemnurĭ de tóte felurile — picture pe smalţŭ, pe farfuriă, — pe porţelanŭ, — cartóne, etc.

Sculptura: Sculptură de statue, busturĭ, medalióne, pietre sculptate în reliefŭ, — pietre săpate.

Architectura: Desemne şi modele de architectură, studii şi fragmente, Representaţii şi proiecte de edificii, Restauraţii, ruine şi documente.

Aplicaţiunea artelorŭ.

Gravurĭ şi litografii: Săpătură în negru, Aqua-forte, gravurĭ cu mai multe colorĭ, Litografii în negru cu creionŭ şi cu pensulă, Cromolitografii, Picturĭ pe stofe, picturĭ de decorurĭ, modele şi tiparurĭ pentru figurĭ, ornamente, etc. Sculpturĭ ridicate din ciocanŭ şi pe table de metalŭ, obiecte turnate, estampurĭ, cameurĭ, obiecte de plastică industrială decorative, obţinute prin procedeu mecanicŭ, reducţiunĭ, etc. Monede şi medalii.

Fotografii pe hârtiă şi pe sticlă: Arginterie artistică.

Bronzŭ de arte, turnătoriă de arte diverse, fierăriă de arte, metalurĭ prelucrate.

La aceasta se vor putea adăuga opere de imprimerie, legătoriă de cărţĭ, mobilierŭ artisticŭ şi bronzerii.

Obiectele se primescŭ în tóte dilele în localulŭ Palatului Ateneului dela órele $9^1/_2$ până la 12 diminéţa şi dela 3 păna la 6 óre după amiadŭ.

Deschiderea exposiţiunei fiindŭ ficsată pentru 1 Novembrie a. c., obiectele vor trebui a fi trimise până la 25 Octomvrie curentŭ.

Când exposiţiunea va fi complectă, Comitetulŭ naţionalŭ pentru exposiţiunea universală din Parisŭ va fi învitatŭ sĕ numéscă un juriu pentru a alege operile ce cu consimţĕmêntulŭ artiştilorŭ vorŭ putea figura la acéstă din urmă exposiţiune.

La închiderea exposiţiei, Ateneulŭ va distribui recompense artiştilorŭ a cărorŭ opere vorŭ fi premiate.

Biuroulŭ Ateneului.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 31 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.36	Vênd.	9.38
Argintŭ românescŭ .	„	9.30	„	9.35
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.59	„	9.62
Lire turcescĭ . . .	„	10.90	„	10.95
Imperialĭ	„	9.90	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5.76
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	126.—	„	127.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 31 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.70
Renta de hârtiă 5%	92.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	144.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	116.50
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	122.80
Renta de hârtiă austriacă	82.25
Renta de argintŭ austriacă	82.60
Renta de aurŭ austriacă	109.80
Losurĭ din 1860	140.25
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	871.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. .	305.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	311.90
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.61^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	$59,42^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	121.20

turisirile şi juruinţa ei, şi potrivindu'şĭ pălĕria pe urechea drépta, începù din fluerŭ o doină tristă, o doină de lungŭ călĕtoritŭ.

Ilena cunoscea glasulŭ fluerului, eşì din casă şi se uità prin crepătura porţii. Nu putea sĕ iésă la largŭ, căcĭ lumea o vedea şi multă lume multe o sĕ vorbéscă apoi despre ei, şi despre ea mai alesŭ, aşa gândia Ilena.

Grozavŭ îi era de dragŭ Florea. De multŭ se gândea ea la césulŭ acesta şi de multele gândurĭ i-se slăbia trupulŭ, i-se veştejа faţa, se usca di de di. Nu-i vorbă, nu intra în mintea ei nicĭ o îndoiélă despre elŭ, căcĭ cele de ierĭ periseră. Cu tóte acestea 'i se părea, că unŭ puhoiu de jale îi acoperise sufletulŭ, şi stăpânită de durere voia sĕ-lŭ védă încă odată. Işĭ uità de lume şi de vorbele ei şi eşì în pórtă.

Câte durerĭ vedea ea rĕsărindŭ din cea din urmă radă a privirilorŭ şi câtŭ farmecŭ de viéţă pierdêndu-se pe urmele lui.

După ce trecù Florea ca o nălucă scumpă, Ilena isbì pórta, îşĭ coperì faţa cu mânile şi începù sĕ plângă, sĕ plângă cu amarŭ.

De aicĭ înainte nu mai eşia cu furca, n'o mai vedeai Duminecile şi sĕrbătorile gătită frumosŭ, nu, căcĭ n'avea pentru cine. Satulŭ întregŭ i-se părea o pustiă, ér pĕrĕulŭ de dinaintea curţii, singurulŭ prietinŭ din dilele bune, i-se părea şi elŭ acum secŭ şi duşmanŭ. De multe-orĭ gândia sĕ'şĭ lase satulŭ, sĕ ia lumea în capŭ, sĕ nu mai audă vorbe rele; dér ce era sĕ se facă tată-sĕu.!

Sandu îşĭ vedea fata cuprinsă de gândurĭ slabe, nu scia însĕ, décă ele o vorŭ stăpâni-o multă vreme încă.

Hulită de mulţĭ, vorbită de rĕu de duşmanele ei, Ilena la ce ar fi mai eşitŭ sĕ védă ómenĭ? Ii era destulŭ sĕ védă pórta şi frăgarulŭ, pentru ca sĕ i-se arate figura lui Florea, şi Florea era o lume întrégă pentru ea.

(Va urma).

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilă:
Dr. Aurel Mureşianu.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei“, precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.

Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.